

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

24. november 2003

Under henvisning til Europaudvalgets skrivelse af 31. oktober 2003 (Alm. del –
bilag 110) vedlægges Socialministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 7.

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

AEC/ J.nr. 49-562
Folketingets Europaudvalg
Kopi til:
Folketingets Socialudvalg
Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
Folketingets Sundhedsudvalg

Dato:

Under henvisning til Folketingets Europaudvalgs brev af 31. oktober 2003 følger hermed – i 70 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 7 (Alm. del – bilag 110).

Spørgsmål nr. 7:

”Ministeren bedes oversende et notat, der indeholder en oversigt over, hvilke ændringer reformen af forordning 1408/71 om koordinering af de sociale sikringsordninger indebærer. Oversigten bedes indeholde en parallelstilling af hhv. gældende regler og de kommende regler, der forventes at gælde efter vedtagelse af reformen. Samtidig bedes det i oversigten anført, om der er opnået politisk enighed om de enkelte ændringer, samt hvilke af ændringerne regeringen mangler at forelægge Europaudvalget et forhandlingsoplæg på.”

Svar:

Det ønskede notat vedlægges.

Henriette Kjær

/Eva Pedersen

Bilag vedlagt.

Beskæftigelsesministeriet
(Arbejdsdirektoratet)
(Arbejdsskadestyrelsen)
Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Socialministeriet
(Den Sociale Sikringsstyrelse)

21. november 2003

Notat
om
hvilke ændringer reformen af forordning 1408/71 om koordinering af de sociale sikringsordninger indebærer.

I. Baggrunden for en reform af forordningen

Baggrunden for en reform af EF – forordning nr. 1408/71 er et ønske om at forenkle og modernisere de regler, der er fastsat i forordningen.

Forordningens regler har til hensigt at koordinere medlemslandenes sociale sikringsordninger for arbejdstagere og selvstændigt erhvervsdrivende, som udnytter retten til fri bevægelighed og derfor flytter mellem medlemslandene.

Der er tale om et sæt af koordineringsregler, som har til hensigt at sikre, at en arbejdstager eller selvstændigt erhvervsdrivende, som udnytter retten til fri bevægelighed ikke samtidigt bliver omfattet af de sociale sikringsordninger i to medlemslande eller mister rettigheder, som er optjent i et andet medlemsland. Endvidere sikrer reglerne, at de pågældende ikke kommer til at være uden social sikring på grund af betingelser om nationalitet eller bopæl i medlemslandenes sociale sikringsordninger. Der er således ikke tale om harmonisering af de sociale sikringsordninger i medlemsstaterne.

Forordningens væsentligste principper omfatter ligebehandling og eksportabilitet af sociale sikringsydelse. Ligebehandlingen indebærer, at statsborgere fra andre medlemslande nyder samme rettigheder og har samme pligter under de sociale sikringsordninger som landets egne borgere. Eksportabiliteten medfører, at en optjent ydelse skal udbetales til den berettigede, uanset hvor denne bor eller opholder sig inden for Fællesskabet. Endvidere gælder et sammenlægningsprincip, hvorefter forsikringsperioder (beskæftigelsesperioder eller bopælsperioder) fra andre medlemslande kan anvendes til at opfylde krav om mindsteforsikringsperioder for at opnå ret til ydelser i et andet medlemsland.

Der er fastsat en række særlige regler, som udmønter de ovennævnte principper i forhold til de forskellige sikringsordninger. I forordningen findes regler, hvorefter det

afgøres hvilken stats lovgivning, der finder anvendelse ved flytning mellem medlemslandene. Hovedreglen er, at beskæftigelseslandets lovgivning finder anvendelse. Endvidere findes regler for udbetaling og beregning af de enkelte ydelser, som er:

- ydelser i anledning af sygdom og moderskab (sygehjælp og syge- og barselsdagpenge),
- ydelser ved invaliditet, herunder ydelser, der tager sigte på at bevare eller forbedre erhvervsevnen (pension og revalidering),
- ydelser ved alderdom (pension),
- ydelser til efterladte (pension),
- ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervs sygdomme,
- ydelser ved dødsfald (begravelseshjælp),
- ydelser ved arbejdsløshed og
- familieydelser.

Det er præciseret, at forordningens regler ikke finder anvendelse for forsorgsydelser, som tilkendes efter en skønsmæssig trangsvurdering, men finder anvendelse for en række nærmere angivne særlige ikke-bidragspligtige blandede ydelser, som kan udelukkes fra eksportabilitet. Hvad angår pensioner, skal det bemærkes, at disse optjenes og beregnes efter et særligt princip, således at pensionen fra det enkelte medlemsland fastsættes i forhold til forsikringsperioderne (bopæls- eller beskæftigelsesperioder) i det enkelte medlemsland.

Som følge af en righoldig praksis fra EF- Domstolen og udviklingen i medlemslandenes ordninger, er forordningens regler blevet særdeles komplicerede og dermed vanskelige at administrere i praksis. På denne baggrund finder Kommissionen, at der er behov for at forenkle regelsættet betydeligt. Det fremsatte forslag om koordinering af de sociale sikringsordninger, er et forslag til en sådan forenkling.

II. Behandling af forslag til reform af forordningen

Kommissionen forelagde i 1998 et forslag til en ny forordning med henblik på at forenkle og modernisere forordning nr. 1408/71. Dette forslag blev gennemgået under det finske, portugisiske, franske og svenske formandskab. På grund af vanskelighederne med at godkende forslaget i sin helhed gav Det Europæiske Råd på sit møde i Stockholm den 23. og 24. marts 2001 Rådet mandat til at fastlægge en række parametre med henblik på at modernisere forordning nr. 1408/71 og således gøre det muligt for Rådet og Europa – Parlamentet at fremskynde vedtagelsen af forordningen.

Det belgiske formandskab udarbejdede en række parametre, der blev forelagt Rådet (Social – og beskæftigelse), som godkendte dem den 3. december 2001 (*Forud for Rådsmødet den 3. december 2001 blev forslag til parametre forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg*). Rådet opfordrede ligeledes det spanske formandskab til at udarbejde en tekst, der indeholder de almindelige bestemmelser og bestemmelser om, hvilken lovgivning, der skal anvendes (afsnit I og II i Kommissionens forslag), for også at give de kommende formandskaber mulighed for at fortsætte arbejdet med modernisering af forordningen.

Det Europæiske Råd anmodede på sit møde i Barcelona den 15. og 16. marts 2002 om, at der arbejdes videre med reformen af forordning nr. 1408/71, således at den nye forordning kan vedtages inden udgangen af 2003.

Rådet gav den 3. juni 2002 en generel tilslutning til afsnit I og II.

(Forud for Rådsmødet den 3. juni 2002 blev forslag til afsnit I og II forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering).

Under det danske formandskab blev forslaget om reform af afsnit III, kapitlerne 1 – 3 (ydelse ved sygdom, moderskab, arbejdsulykker og erhvervs sygdomme og ydelse ved dødsfald) behandlet, og Rådet gav den 3. december 2002 en generel tilslutning til afsnit III, kapitlerne 1 – 3.

(Forud for Rådsmødet den 3. december 2002 blev forslaget til afsnit III, kapitlerne 1 – 3 forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering).

Under det græske formandskab blev forslaget om reform af afsnit III, kapitlerne 4 – 5 (ydelse ved invaliditet, alderspension og enkepension), samt en del af kapitel 8 (særlige ikke – bidragspligtige kontant ydelser) behandlet, og Rådet gav den 3. juni 2003 en generel tilslutning til disse kapitler.

(Forud for Rådsmødet den 3. juni 2003 blev forslaget til afsnit III, kapitlerne 4 – 5 og 8 forelagt til forhandlingsoplæg. Forslaget blev forelagt Europaudvalget til forhandlingsoplæg, da Europaudvalgets mandat til at godkende parameteret om udvidelse af forordningens personkreds til ikke – erhvervsaktive blev givet under forudsætning af, at forordningens personkreds kun udvides til at give ikke – erhvervsaktive yderligere rettigheder, hvis der tages hensyn til de særlige forhold for bopælsbaserede ordninger).

Under det italienske formandskab er forslaget til reform af afsnit III, kapitel 6 (ydelse ved arbejdsløshed), kapitel 7 (efterløn) og kapitel 8 (familieydelse) blevet behandlet, og Rådet gav den 20. oktober 2003 en generel tilslutning til kapitlerne 6, 7 og 8.

(Forud for Rådsmødet den 20. oktober 2003 blev forslaget til afsnit III, kapitlerne 6, 7 og 8 forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering).

Under det italienske formandskab behandles også forslag til reform af de generelle, administrative og afsluttende bestemmelser i forordningen, afsnittene IV, V og VI, som også lægges op til Rådet den 1. december 2003.

Der er lagt op til, at der på Rådsmødet den 1. december 2003 kan opnås delvis politisk enighed om den samlede reform af forordning 1408/71, idet bilagsoptagelserne først forventes færdigbehandlet i løbet af december 2003.

Der er ikke opnået politisk enighed om de enkelte delforslag, men der er løbende opnået generel tilslutning til de enkelte kapitler i delforslagene. På den baggrund er der nu lagt op til, at der på Rådsmødet i december 2003 kan opnås delvis politisk enighed om den samlede reform af forordning 1408/71.

Forud for Rådsmødet den 1. december 2003 vil det samlede forslag til reform af forordning 1408/71 blive forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg.

En vedtagelse vil ske med hjemmel i T.E.F. artiklerne 42 og 308 i fælles beslutningstagen med Europa - Parlamentet, idet Rådet træffer afgørelse med enstemmighed under hele den i artikel 251 omhandlede fremgangsmåde.

Reformen af forordning 1408/71 forventes først at træde i kraft i 2005/2006, idet der også skal færdigbehandles og vedtages en gennemførelsesforordning, og begge forordninger skal træde i kraft samtidig.

Når der foreligger et forslag til gennemførelsesforordning vil dette blive forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg.

III. Forslagets indhold

Forslaget tager udgangspunkt i Kommissionens forslag, idet der ligeledes er indført nogle ændringer som følge af de godkendte parametre.

Afsnit I:

Dette afsnit indeholder forslag til de almindelige bestemmelser (definitioner, personkreds, sagligt anvendelsesområde, ligebehandling, ligestilling af indtægter, ydelser og forhold, sammenlægning af perioder, ophævelse af bopælsbestemmelser, forholdet mellem forordningen og andre koordineringsbestemmelser og forbud mod dobbeltydelse). Forslaget indeholder en udvidelse af forordningens personkreds til også at gælde ikke – erhvervsaktive personer.

Afsnit II:

Dette afsnit indeholder forslag til bestemmelser om, hvilken lovgivning, der skal finde anvendelse (ved udstationering, udøvelse af beskæftigelse på flere medlemsstaters område, regler om tjenestegørende personale ved diplomatiske missioner og konsulater samt hjælpeansatte ved De Europæiske Fællesskaber), idet hovedregelen fortsat er, at det er beskæftigelseslandets lovgivning der finder anvendelse.

Afsnit III:

Dette afsnit indeholder forslag til bestemmelser om koordinering af de sociale sikringsordninger, der er omfattet af forordningen.

Forslaget omfatter sygdom (herunder ydelser ved plejebehov), moderskab og faderskab (kapitel 1), arbejdsulykker og erhvervs sygdomme (kapitel 2), og ydelser ved dødsfald (kapitel 3).

De centrale ændringer i forslaget til kapitel 1 (ydelse ved sygdom, moderskab og faderskab), der bygger på parameter 8, indebærer

- a) en udvidelse og ensretning af retten til sygehjælp under midlertidigt ophold i et medlemsland for visse persongrupper. Efter de gældende regler har alle sikrede ret til ”akut sygehjælp” under et midlertidigt ophold i en medlemsstat. Personer, der midlertidigt opholder sig i et medlemsland i erhvervsmæssig anledning (f.eks. internationale transportarbejdere), arbejdssøgende, studerende og pensionister har dog ret til ”behovsbestemte sygehjælpsydelser”. Det foreslås, at alle sikrede får ret til de ydelser, der bliver lægeligt nødvendige under et

ophold, idet der dog skal tages hensyn til ydelsernes karakter og opholdets forventede varighed,¹

- b) at alle pensionerede grænsearbejdere er berettiget til ”at fortsætte en behandling” der er indledt i beskæftigelseslandet før pensioneringen, men visse pensionerede grænsearbejdere er fortsat berettiget til alle sygehjælpsydelse i det seneste beskæftigelsesland, såfremt dette land og pensionistens bopælsland har erklæret sig enige heri via optegnelse i et bilag til forordningen,
- c) en omlægning af kompetencen for så vidt angår hvilket land, der skal dække udgifter til sygehjælp, der ydes til pensionister under et midlertidigt ophold i en medlemsstat. Disse udgifter har hidtil været afholdt af pensionistens bopælsland. Forslaget indebærer, at disse udgifter skal afholdes af det pensionsudbetalende land,
- d) en aftalt stigning på 5%-point af de årlige gennemsnitsudgifter, der afregnes mellem staterne ved sygeforsikring af personer, der modtager pension fra ét medlemsland, men som er bosat i et andet medlemsland, f.eks. danske pensionister bosat i Spanien.

Endvidere indebærer ligestillingen af efterlønsmodtagere med arbejdstagere, at danske efterlønsmodtagere, der flytter til et andet medlemsland, fortsat er sygesikret i Danmark og får ret til sygehjælp (sygeforsikres) i bopælslandet for dansk regning.

Afsnittet indeholder endvidere forslag til nyt pensionsafsnit om ydelser ved invaliditet (kapitel 4) og alderspension og enkepension (kapitel 5) samt særlige ikke – bidragsfinansierede kontantydelse (kapitel 8). Forslaget er hovedsageligt en gennemskrivning og forenkling af den gældende forordnings pensionsafsnit. Samtidig er der lagt op til en tekst, der er tydeliggjort i lyset af EF – Domstolens praksis.

Endelig indeholder dette afsnit forslag til bestemmelser om ydelser ved arbejdsløshed (kapitel 6), efterløn (kapitel 7) og familieydelse (kapitel 8)

Forslaget til kapitel 6 (ydelse ved arbejdsløshed) bygger på parameter 10 og ændrer den gældende forordning på følgende punkter: *Medregning af forsikrings- og beskæftigelsesperioder* udvides til også at omfatte personer, der har været arbejdsløshedsforsikrede som selvstændige erhvervsdrivende, *udbetaling (direkte fra hjemlandet) af dagpenge i 3 måneder, der af det enkelte medlemsland kan forlænges med yderligere op til 3 måneder* (mod nu alene 3 måneder) til medlemmer, der søger arbejde i andre medlemslande, og *helt ledige grænsearbejdere* skal stå til rådighed i og have dagpenge fra deres bopælsland. Bopælslandet skal dog have udgifterne til dagpenge for de første 3 måneder refunderet af det hidtidige beskæftigelsesland.

Forslaget til kapitel 7 (efterløn) bygger på parameter 3 og giver efterlønsmodtagere ret til at bosætte sig i et andet medlemsland uden at miste retten til efterløn. Forslaget går

ikke videre end den gældende danske lovgivning. Der er ikke bestemmelser om efterløn i den gældende forordning 1408/71.

Forslaget til kapitel 8 (familieydelse) bygger hovedsageligt på gældende ret med enkelte udvidelser, og er på linie med parameter 11. Der er tale om en forenkling af enkelte bestemmelser, og retspraksis er indarbejdet. På grund af udvidelsen af forordningens personkreds til også at omfatte ikke - erhvervsaktive udvides den kreds af personer, som omfattes af reglerne.

Det fremgår klart, at forskudsvis udbetaling af børnebidrag bliver undtaget fra definitionen af familieydelse, og derfor ikke længere skal udbetales efter forordningens bestemmelser.

I forhold til de gældende regler og praksis er der i forslaget til kapitel 8 for Danmarks vedkommende ikke tale om væsentlige ændringer.

Afsnit IV:

Indeholder forslag til bestemmelser om Den Administrative Kommission for vandrende arbejdstageres sociale sikring, dens opgaver og samarbejdet mellem medlemslandene om social sikring, afklaring af fortolkningsspørgsmål mv.

Afsnit V:

Indeholder forslag til bestemmelser om samarbejdet mellem myndighederne, beskyttelse af personoplysninger, databehandling, indgivelse af klager mv.

Afsnit VI:

Indeholder forslag til overgangsbestemmelser, ikrafttrædelsesbestemmelser, samt bestemmelser om gennemførelsesforordningen. De nærmere regler for forordningens gennemførelse fastsættes i en senere forordning (gennemførelsesforordningen).

Forslag til afsnittene IV, V og VI ligger tæt op ad den gældende forordnings bestemmelser.

Bilagsoptagelser:

Ligesom i den gældende forordning vil der i reformen af forordningen være bilagsoptagelser, der bl.a. omhandler særregler for anvendelsen af medlemsstaternes lovgivning. For Danmarks vedkommende vil der bl.a. blive en bilagsoptagelse for så vidt angår ikke - erhvervsaktive personers optjening af ret til dansk social pension, som beskrevet under punkt IV.

IV. Beskrivelse af forslag til reform af forordningen set i forhold til de enkelte sociale sikringsgrene

Ad sygehjælpsydelser, herunder ydelser ved graviditet og fødsel, jf. forslag til afsnit III, kapitel 1:

Alle, der bor i Danmark eller er dansk sygesikret ifølge reglerne i forordning (EØF) nr. 1408/71, er dækket af den offentlige rejsesygesikring under den første måned af en ferie- eller studierejse i Europa. Generelt giver rejsesygesikringen en bedre dækning end forordningen ved pludselig opstået sygdom eller skadestilfælde.

Reglerne i forordningen om ret til sygehjælp under midlertidigt ophold i ét medlemsland, er derfor hidtil i det væsentlige anvendt af sikrede, der skal opholde sig i et andet medlemsland længere end rejsesygesikringens dækningsperiode. Dette anses fortsat at ville være tilfældet, om end forslaget om ensretning af sygehjælpsrettigheder kan føre til en stigning i antallet af sikrede, der måtte ønske at anvende reglerne i forordningen, f.eks. sikrede med eksisterende/kronisk sygdom, som efter forordningens regler kan få f.eks. kontrollerende behandling under et midlertidigt ophold i et medlemsland, hvilket ikke er dækket af den offentlige rejsesygesikring.

Forslaget om pensionerede grænsearbejderes mulighed for at fortsætte en behandling, som er indledt i beskæftigelseslandet, indebærer en begrænset udvidelse af behandlingsrettighederne for den omfattede personkreds. Der skal fastsættes regler til gennemførelse af forslaget og til gennemførelse af forslaget om, at medlemslandene kan vælge at yde visse pensionerede grænsearbejder fortsat adgang til alle sygehjælpsydelse i et tidligere beskæftigelsesland.

Forslaget om omlægning af kompetencen for så vidt angår hvilket land, der skal dække udgifter til sygehjælp, der ydes til pensionister under et midlertidigt ophold i et medlemsland har alene administrativ betydning. Forslaget vedrører den kreds af pensionister, der bor i et andet medlemsland end det land, hvorfra de modtager pension, f.eks. danske pensionister bosat i Spanien. Til disse pensionister skal blanketten til dokumentation af deres sygehjælpsrettigheder (E 111, der erstattes af et europæisk sygesikringsbevis) udstedes af det pensionsudbetalende land og ikke bopælslandet. Forslaget vil medføre behov for en tilpasning af den danske administration.

Den aftalte stigning i de årlige gennemsnitsudgifter til sygeforsikring af pensionister har alene statsfinansiell betydning.

Forslaget om ligestilling af efterlønsmodtagere med arbejdstagere indebærer en meget begrænset udvidelse af kredsen af personer, der er berettiget til et særligt sygesikringslegitimationsbevis og til sygeforsikring i udlandet for dansk regning.

Ad dobbeltydelser ved plejebenhov af ubegrænset varighed, som behandles som ydelser ved sygdom, jf. afsnit III, kapitel 1:

EF – Domstolen har i to sager (C-215/99, Jauch, og C- 160/96, Molenaar) truffet afgørelse om, at ydelser ved plejebenhov skal karakteriseres som ydelser ved sygdom og at disse ydelser omfattes af forordningens regler om ydelser ved sygdom. På denne baggrund er der ved forslaget til reform af forordningen, lagt op til en regulering af forbud mod dobbeltydelser (antikumulationsbestemmelse) ved plejebenhov af ubegrænset varighed. Dobeltydelser opstår i de tilfælde, hvor der foreligger samtidig ret til en kontantydelse fra det kompetente land og en naturalydelse fra bopælslandet. Der er lagt op til, at det bliver muligt at undgå, at ydelser, der gives til dækning af samme risiko (plejebenhov af ubegrænset varighed) samtidig ydes af to medlemslande. I praksis vil det betyde, at det land, der i sidste ende er ansvarlig for udbetaling af ydelser i givet fald skal refundere udgifterne for disse ydelser til det udbetalende land/ydelseslandet, typisk bopælslandet. Det følger heraf, at der både vil være

situationer, hvor Danmark modtager refusion fra andre EU - medlemslande for ydede naturalydelser, ligesom der vil være situationer, hvor Danmark skal refundere udgifterne til naturalydelser, som andre EU – medlemslande har ydet for dansk regning. Det betyder, at der vil være situationer, hvor det bliver nødvendigt at prisfastsætte visse naturalydelser.

Eksempel:

En person, der bor i Danmark og som alene modtager social pension fra Tyskland har ret til hjemmehjælp i Danmark. Hvis han samtidig har ret til en kontant plejeydelse fra Tyskland, da han får pension derfra, vil den danske kommune, der yder hjemmehjælpen, kunne få refunderet denne udgift til hjemmehjælp helt eller delvist fra den tyske institution, der udbetaler den kontante plejeydelse.

Administrationen af denne bestemmelse skal fastlægges i gennemførelsesforordningen, hvor det bl.a. også skal fastlægges, hvorledes et overskydende beløb udbetales til borgeren og at borgeren kan få mulighed for at fravælge en naturalydelse for at kunne beholde en kontantydelse. I gennemførelsesforordningen vil der også blive fastlagt bestemmelser om de praktiske arbejdsgange mv. for myndighedernes afregning af naturalydelser og opgørelse af refusionskrav.

Ad syge – og barseldagpenge, jf. afsnit III, kapitel 1:

Forslaget indebærer, at de regler, der vedrører beregning og udbetaling af syge – og barseldagpenge til personer, der bor eller opholder sig i et andet EU – land, samles i én bestemmelse. Der er alene tale om tekniske og sproglige forenklinger uden ændringer i det materielle indhold i forhold til nugældende regler og praksis.

Ad arbejdsulykker og erhvervssygdomme, jf. afsnit III, kapitel 2:

Forslaget om udvidelse af forordningens personkreds til også at gælde ikke – erhvervsaktive personer er ikke relevant for kapitlet om arbejdsulykker og erhvervssygdomme.

Forslagets kapitel om arbejdsulykker og erhvervssygdomme er teknisk forenklet og sprogligt moderniseret.

Ad social pension, jf. afsnit III, kapitlerne 4 og 5:

Ved udvidelsen af forordningens personkreds til også at gælde ikke - erhvervsaktive får dette betydning for optjening af ret til dansk social pension.

Forslaget til reform har betydning for EU – statsborgere, der ikke er eller har været erhvervsaktive i et EU – medlemsland og som ikke er familiemedlem til en person, der er eller har været erhvervsaktiv i Danmark. Det skønnes, at der vil være tale om et meget lille antal personer, som vil falde ind under denne beskrivelse.

For denne kategori af personer ændres bopælskravet for åbning af ret til dansk social pension. Efter de gældende regler skal en sådan person have haft bopæl i Danmark i mindst 10 år for at åbne ret til dansk social pension. Ved reformen af forordningen vil bopælskravet blive ændret til 3 år.

I forslaget er der lagt op til en løsning, som tager hensyn til de særlige karakteristika, der kendetegner bopælsbaserede ordninger, hvilket man fra dansk side betingede sig i parametrene, som forudsætning for dansk tilslutning til udvidelsen af personkredsen til også at gælde for ikke – erhvervsaktive personer.

Denne danske betingelse er i forslaget tilgodeset ved en bilagsoptagelse i forordningen samt en tilsvarende henvisning i præambelen til forordningen. Bilagsoptagelsen vedrørende Danmark omhandler åbningen af ret til dansk social pension. Det betyder, at personer, der ikke har været erhvervsaktive i Danmark eller i et andet medlemsland ikke kan medregne bopæls/forsikringsperioder fra et andet medlemsland til opfyldelse af 3 års – kravet for åbning af ret til dansk social pension. Endvidere indgår det i denne bilagsoptagelse, at ikke – erhvervsaktive personer ikke kan eksportere den danske sociale pension efter forordningens eksportabilitetsregler, men alene efter den danske pensionslovs regler om eksport af dansk pension. Det betyder, at disse personer kun kan eksportere den tillagte danske pension efter pensionslovens gældende regler – dvs. efter 10 års bopæl i Danmark

Disse skærpede krav gælder dog ikke for familiemedlemmer til personer, der er eller har været erhvervsaktive i Danmark, da disse personer ligebehandles med erhvervsaktive personer og gælder ej eller for studerende og deres familiemedlemmer.

Dansk social pension skal fortsat fastsættes på grundlag af bopælstiden i Danmark mellem det fyldte 15. og 65. år sat i forhold til en fuld optjeningstid på 40 år.

Ad ydelser ved arbejdsløshed og efterløn, jf. afsnit III, kapitlerne 6 og 7:

Kredsen af arbejdsløshedsforsikrede, der kan opnå ret til dagpenge gennem sammenlægning af forsikrings- og beskæftigelsesperioder udvides, således at personer, der har været arbejdsløshedsforsikrede på grundlag af selvstændig erhvervsvirksomhed i et andet medlemsland vil kunne medregne disse forsikrings- og beskæftigelsesperioder til opfyldelse af det danske anciennitets- og beskæftigelseskrav. Ud over Danmark arbejdsløshedsforsikrer Sverige, Finland og Island selvstændige erhvervsdrivende.

Bestemmelsen vil få betydning for personer, der har været arbejdsløshedsforsikrede som selvstændige i et andet medlemsland, som derefter i en periode har været arbejdsløshedsforsikrede på grundlag af beskæftigelse i Danmark, og som ved ledighed endnu ikke opfylder de danske anciennitets eller beskæftigelseskrav med danske perioder, eller med perioder hvor de har været arbejdsløshedsforsikrede som lønmodtagere i et andet medlemsland.

Vedrørende arbejdssøgning med dagpenge i et andet medlemsland er der enighed om at bevare den eksisterende arbejdssøgningsperiode på 3 måneder. Hvert enkelt medlemsland kan dog vælge at forlænge perioden i op til yderligere 3 måneder. Der er enighed om, at udbetalingen skal ske direkte til den arbejdssøgende fra det land, hvor pågældende har ret til dagpenge.

Forslaget om grænsearbejderes ret til arbejdsløshedsdagpenge fastholder det gældende princip om at den helt ledige grænsearbejder skal melde sig ledig, stille sig til rådighed i og modtage arbejdsløshedsdagpenge fra bopælslandet.

Bestemmelsen giver ledige grænsearbejdere ret til at tilmelde sig arbejdsformidlingen i det tidligere beskæftigelsesland ved siden af den nødvendige tilmelding til AF i det land, hvor de skal stå til rådighed.

Bestemmelsen giver endvidere bopælslandet krav på refusion fra det seneste beskæftigelsesland af sine udgifter til arbejdsløshedsdagpenge til den ledige grænsearbejder i op til 3 måneder efter ledighedens indtræden.

Forslaget om, at efterløn skal omfattes af forordningen, går ikke videre end den gældende danske lovgivning.

Ad familieydelse, jf. afsnit III, kapitel 8:

Forslaget om udvidelsen af forordningens personkreds til også at omfatte ikke – erhvervsaktive betyder, at der er lagt op til, at der sker en udvidelse af den kreds af personer, som omfattes af reglerne om familieydelse (børnetilskud og børnefamilieydelse).

Ikke – erhvervsaktive, der har bopæl i Danmark, vil efter forslaget få ret til børnetilskud fra tilflytningslandet uden ventetid, der er hhv. 1 år for ordinært – og ekstra børnetilskud, samt flerbørnstilskud og adoptionstilskud og 3 år for særligt børnetilskud.

Forslaget betyder også, at forskudsvis udbetaling af børnebidrag bliver undtaget fra definitionen af familieydelse og derfor ikke længere skal udbetales efter forordningens bestemmelser.

V. Tabelopstilling over de centrale ændringer i forslag til reform af forordning 1408/71

I nedennævnte tabel er anført de centrale ændringer i forslag til reform af forordning 1408/71 set i forhold til den gældende forordning 1408/71.

Gældende EF – forordning 1408	Forslag til reform af forordningen – centrale ændringer
Afsnit I Almindelige bestemmelser	Afsnit I Almindelige bestemmelser
Personkreds Arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og studerende, som er eller har været omfattet af lovgivningen om social sikring i en eller flere medlemsstater, og som er EU – statsborger eller statsløse eller flygtninge bosat i en medlemsstat, samt på deres familiemedlemmer og efterladte	Personkreds Personkredsen udvides til også at gælde ikke – erhvervsaktive personer. Udvidelse af personkredsen får bl.a. betydning for optjening af ret til dansk social pension, idet bopælskravet for optjening af ret til dansk social pension for denne persongruppe ændres fra 10 år til 3 år, jf. nedenfor under afsnit III, kapitel 5 om pension.
Sagligt anvendelsesområde De sociale sikringsgrene, der er omfattet af forordningen er anført i artikel 4, stk.1	Sagligt anvendelsesområde Efterløn bliver omfattet af forordningen.
Ligestilling af ydelser, indtægter og forhold Princippet om ligestilling af ydelser, indtægter og forhold fremgår som specialbestemmelser i forordningens enkelte afsnit om ydelser.	Ligestilling af ydelser, indtægter og forhold Dette er nu et generelt princip. Princippet går ud på, at forhold og begivenheder, der er indtrådt på en anden medlemsstats område, skal behandles, som om de er indtrådt på den stats område, hvis lovgivning aktuelt finder anvendelse. Det fremgår af betragtningerne, at dette princip ikke kan føre til, at forhold, der er opstået i en medlemsstat bevirker, at en anden medlemsstat bliver forpligtet til at udbetale ydelserne, eller at den anden medlemsstats lovgivning skal anvendes.

<p>Sammenlægning af perioder</p> <p>Princippet om sammenlægning af forsikrings-, beskæftigelses – eller bopælsperioder for ret til sociale sikringsydelse fremgår som specialbestemmelser i forordningens enkelte afsnit om ydelser.</p>	<p>Sammenlægning af perioder</p> <p>Princippet om sammenlægning af forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder for ret til sociale sikringsydelse er nu indsat som et generelt princip.</p>
<p>Afsnit II Regler om, hvilket lands lovgivning, der skal anvendes</p>	<p>Afsnit II Regler om, hvilket lands lovgivning, der skal anvendes</p>
<p>Afsnittet indeholder regler for, hvilket lands lovgivning om social sikring en person er omfattet af set i forhold til udøvelsen af beskæftigelsen, samt undtagelser hertil.</p>	<p>Princippet om, at det er beskæftigelseslandets lovgivning, der skal anvendes, er opretholdt. Det er nu præciseret, at modtagelse af dagpenge, efterløn og lignende ydelser sidestilles med beskæftigelse, således at modtagere af sådanne ydelser er omfattet af lovgivningen i det land, der udbetaler ydelsen.</p> <p>For ikke – erhvervsaktive personer indføres en generel bestemmelse om, at de er omfattet af bopælslandets lovgivning.</p> <p>Der er i øvrigt tale om en forenkling og sammenskrivning af bestemmelserne.</p> <p>Der er ikke tale om centrale indholdsmæssige ændringer.</p>
<p>Afsnit III Kapitel 1 Særlige bestemmelser om de enkelte arter af ydelser</p> <p>Sygdom og moderskab</p>	<p>Afsnit III Kapitel 1 Særlige bestemmelser om de enkelte arter af ydelser</p> <p>Sygdom, moderskab og faderskab</p>

<p>Alle sygesikrede har under midlertidigt ophold i et andet medlemsland ret til den sygehjælp, der er øjeblikkelig påkrævet, dvs. akut sygehjælp, jf. artikel 22 og 22a.</p> <p>Pensionister, studerende, arbejdssøgende og personer på erhvervmæssige ophold har imidlertid ret til de sygehjælpsydelse, der opstår behov for under et midlertidigt ophold i et andet medlemsland, dvs. behovsbestemte sygehjælpsydelse, jf. artikel 22b, 25, 31, 34a og 34b.</p>	<p>Retten til sygehjælpsydelse ensrettes, således at alle sikrede har ret til de sygehjælpsydelse, der bliver lægeligt nødvendige under et midlertidigt ophold i et andet medlemsland, idet der tages hensyn til ydelseernes karakter og opholdets forventede varighed, jf. artikel 16 og 25.</p>
<p>Udgifterne til den sygehjælp, der gives til en pensionist under et midlertidigt ophold i et medlemsland, betales af pensionistens bopælsland, jf. artikel 31.</p>	<p>Udgifterne til den sygehjælp, der gives til en pensionist under et midlertidigt ophold i et andet medlemsland, end der hvor pensionisten er bosat, betales af den pensionsudbetalende stat, jf. artikel 25. Der gælder særlige regler ved henvisning til behandling i et andet medlemsland.</p>
<p>Grænsearbejdere, der arbejder og er socialt sikret (sygesikret) i ét medlemsland men bor i et andet medlemsland, har ret til sygehjælp både i det land, hvor de arbejder og i det land, hvor de bor, jf. artikel 19 og 20. Grænsearbejdere kan således selv vælge i hvilket af de to lande, de ønsker at søge behandling.</p> <p>Pensionerede grænsearbejdere har ret til sygehjælp i bopælslandet og ret til den sygehjælp, der opstår behov for under midlertidige ophold i andre medlemslande, jf. artiklerne 27 til 29 og 31.</p>	<p>Udover ovennævnte ret til sygehjælpsydelse, der bliver lægeligt nødvendige under midlertidige ophold i et medlemsland, får en grænsearbejder, der går på pension, ret til at fortsætte en behandling, der er indledt i det land, hvor han senest har arbejdet, jf. artikel 25 (0a), stk. 1.</p> <p>Endvidere fastsættes mulighed for at medlemslande, der ønsker at give visse pensionerede grænsearbejdere mulighed for fortsat ret til alle sygehjælpsydelse i det seneste beskæftigelsesland, kan gøre dette, gennem optegnelse i et bilag til forordningen.</p>

<p>Udgifter til sygehjælp til pensionister, der modtager pension fra ét medlemsland men bor i et andet medlemsland, f.eks. danske pensionister bosat i Spanien, betales af det land, hvorfra der udbetales pension. Det pensionsudbetalende land betaler et fast årligt beløb, der udgør 80 % af de beregnede gennemsnitlige årlige udgifter til sygehjælp til pensionister i bopælslandet, jf. EF-forordning 574/72 (gennemførelsesforordningen) artikel 94, stk. 2.</p>	<p>I forbindelse med den politiske tilslutning til kapitlet om sygdom, moderskab og faderskab er det forudsat, at det årlige faste beløb fremover skal udgøre 85 % af de gennemsnitlige årlige udgifter til sygehjælp til pensionister i bopælslandet, og at dette indarbejdes i den nye gennemførelsesforordning.</p>
<p>Efterløn er ikke omfattet af den gældende forordning.</p>	<p>Indførelsen af regler om eksport af efterløn i forordningen indebærer, at danske efterlønsmodtagere, der bor i et andet medlemsland, bevarer retten til sundhedsydelser i Danmark og får ret til sygehjælp i bopælslandet for dansk regning, jf. artikel 14 og 15.</p>
<p>Dobbelttydelser ved plejebenhov af ubegrænset varighed er ikke reguleret i den gældende forordning.</p>	<p>Der er lagt op til en regulering af forbud mod dobbelttydelser ved plejebenhov af ubegrænset varighed.</p> <p>Ifølge EF – Domstolens praksis karakteriseres ydelser ved plejebenhov som ydelser ved sygdom og er omfattet af forordningens regler om ydelser ved sygdom.</p> <p>Dobbelttydelser opstår, når der samtidig er ret til en kontantydelse fra det kompetente (ansvarlig) land og en naturalydelse fra bopælslandet. I praksis vil det betyde, at det land, der i sidste ende er ansvarlig for udbetaling af ydelsen i givet fald skal refundere udgiften for denne ydelse til ydelseslandet, typisk bopælslandet.</p>

<p>Kapitel 4 Arbejdsulykker og erhvervssygdomme</p> <p>Kapitlet indeholder regler om ydelser i tilfælde af en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom til arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, der er bosat i eller midlertidigt opholder sig i et andet medlemsland, herunder ret til sygehjælp i et andet medlemsland.</p>	<p>Kapitel 2 Arbejdsulykker og erhvervssygdomme</p> <p>Sproglig forenkling af gældende tekst. Herudover indeholder forslaget en henvisning til at anvende tilsvarende bestemmelser i kapitlet om sygehjælp frem for at gentage disse i dette kapitel.</p> <p>Dette kapitel indeholder desuden en del forenkling med henvisning til den generelle bestemmelse i forslagets artikel 3a om ligestilling af ydelser, indtægter og forhold.</p> <p>Forslaget indeholder ingen centrale indholdsmæssige ændringer.</p>
<p>Kapitel 5</p> <p>Ydelser ved dødsfald</p>	<p>Kapitel 3</p> <p>Ydelser ved dødsfald</p> <p>Ingen centrale ændringer</p>
<p>Kapitel 4</p> <p>Ydelser ved invaliditet</p> <p>Kapitlet om ydelser ved invaliditet handler udelukkende om ydelser der gives uafhængig af optjening. Øvrige invalideydelser (pension) tildeles efter reglerne i Kapitel 5. Kapitel har ikke relevans for Danmark</p>	<p>Kapitel 4</p> <p>Ydelser ved invaliditet</p> <p>Ændringerne har ikke relevans for Danmark</p>
<p>Kapitel 5</p> <p>Alderdom og dødsfald (pensioner)</p> <p>Kapitlet indeholder fælles reglerne for tildeling, beregning mv. af pension. I kapitlet findes dog en række særlige undtagelsesregler, der medfører, at bl.a. Danmark kan anvende national ret ved fastsættelse af pensionens størrelse og indtægtsregulering af pension.</p>	<p>Kapitel 5</p> <p>Alderdom og dødsfald (pensioner)</p> <p>Principper for tildeling af pension er opretholdt, herunder de særlige undtagelser.</p> <p>Danmark er det eneste medlemsland, der har betinget sig, at der tages hensyn til de bopælsbaserede ordninger. Denne danske betingelse er i forslaget tilgodeset ved en bilagsoptagelse i forordningen samt en tilsvarende henvisning i præambelen til forordningen. Bilagsoptagelsen vedrørende Danmark omhandler åbningen af ret til dansk social pension. Det betyder, at personer, der ikke har været erhvervsaktive i Danmark eller i et andet medlemsland ikke</p>

statsborgere (ikke nordiske statsborgere), der ikke er eller har været erhvervsaktive i et EU – medlemsland og som ikke er familiemedlem til en person, der er eller har været erhvervsaktiv i Danmark, eller som er studerende i Danmark.

<p>Afsnit I</p> <p><i>Artikel 4, stk. 2a</i> Sagligt anvendelsesområde Særlige ikke-bidragsspligtige ydelser af blanket karakter er omfattet af forordningens saglige anvendelsesområde.</p> <p><i>Artikel 10a</i> Særlige ikke bidragsspligtige ydelser Ikke-bidragsspligtige kontantydelse kan gøres ikke-eksportable ved optagelse i bilag IIa til forordningen</p>	<p>Kapitel X</p> <p>Særlige ikke-bidragsspligtige kontantydelse Bestemmelserne om de særlige ikke-bidragsspligtige kontantydelse er samlet i et særligt kapitel. Der er sket en omformulering for at tage højde for domspraksis. Det antages at ændringerne ikke får betydning i forhold til gældende ret.</p>
<p>Kapitel 6</p> <p>Ydelser ved Arbejdsløshed</p> <p><i>Sammenlægning af forsikrings- eller beskæftigelsesperioder</i> Arbejdstagere, der har arbejdet i et andet medlemsland kan medregne forsikrings – og beskæftigelsesperioder tilbagelagt i det andet medlemsland</p>	<p>Kapitel 6</p> <p>Ydelser ved arbejdsløshed</p> <p>Bestemmelsen udvides til også at omfatte personer, der har været arbejdsløshedsforsikrede på baggrund af selvstændig erhvervsvirksomhed.</p>
<p><i>Beregning af ydelserne</i> Personer, der har medregnet forsikrings – eller beskæftigelsesperioder fra et andet medlemsland, men endnu ikke har opnået et tilstrækkeligt beregningsgrundlag for at få beregnet en dagpengesats i det kompetente land, skal have en sats beregnet på baggrund af 4 ugers arbejde i det kompetente land, eller på baggrund af en løn, der svarer til det arbejde, han senest har udøvet i et andet medlemsland.</p>	<p>Bestemmelsen sikrer, at personer, der har været arbejdsløshedsforsikrede som selvstændige erhvervsdrivende har mulighed for at medregne disse forsikrings- og beskæftigelsesperioder som selvstændige erhvervsdrivende ved opfyldelse af betingelserne for ret til dagpenge.</p>

<p><i>Arbejdsløse, der rejser til et andet medlemsland end det kompetente land</i></p> <p>Dagpengeberettigede ledige har mulighed for at søge arbejde i et andet medlemsland i op til 3 måneder med dagpenge fra det kompetente land. Dagpengene udbetales af myndighederne i det land, hvor den ledige søger arbejde.</p>	<p>Bestemmelsen giver fortsat mulighed for at søge arbejde i et andet medlemsland i op til 3 måneder. Hvert enkelt medlemsland kan vælge at forlænge perioden med op til yderligere 3 måneder.</p> <p>Dagpengene skal udbetales direkte fra det kompetente land til den arbejdssøgende. Den arbejdssøgende skal tilmelde sig arbejdsformidlingen i det land, hvor han søger arbejde.</p>
<p><i>Udbetaling af ydelser samt refusioner</i></p> <p>Arbejdssøgende fra et andet medlemsland skal have ydelserne i 3 – månedersperioden udbetalt af myndighederne i det land, hvor de søger arbejde.</p> <p>Myndighederne i et medlemsland, som har udbetalt ydelserne til arbejdssøgende fra et andet medlemsland skal have udgifterne refunderet af det kompetente land.</p>	<p>Bestemmelsen er udgået i den nye forordning, da der fremover skal ske direkte udbetaling fra hjemlandet til arbejdssøgende efter den nye artikel 57.</p>
<p><i>Arbejdsløse, som under deres seneste beskæftigelse var bosat i et andet medlemsland end det kompetente land</i></p> <p>Grænsearbejderes og ”andre arbejdstagere end grænsearbejderes” ret til dagpenge afhænger af, om de er helt eller delvist ledige.</p> <p>Delvist ledige grænsearbejdere og ”andre arbejdstagere end grænsearbejdere” skal have dagpenge i deres seneste beskæftigelsesland og stå til rådighed der.</p> <p>Helt ledige grænsearbejdere skal have dagpenge i bopælslandet og stå til rådighed der.</p> <p>Helt ledige ”andre arbejdstagere end grænsearbejdere” kan vælge at modtage dagpenge fra det tidligere beskæftigelsesland og stå til rådighed der, eller at modtage dagpenge fra bopælslandet og stå til rådighed der.</p>	<p>Bestemmelsen fastholder princippet om at en helt ledig grænsearbejder skal melde sig ledig, stå til rådighed i og modtage dagpenge fra sit bopælsland.</p> <p>Bestemmelsen giver den ledige grænsearbejder ret til at tilmelde sig arbejdsformidlingen i sit tidligere beskæftigelsesland ved siden af tilmeldingen til AF i bopælslandet, hvor han skal stå til rådighed.</p> <p>Bestemmelsen giver som noget nyt bopælslandet krav på refusion fra det seneste beskæftigelsesland af udgifterne til dagpenge til den ledige grænsearbejder i op til 3 måneder efter ledighedens indtræden. Refusionsbestemmelsen giver bopælslandet ret til refusion af de faktiske udgifter til dagpenge med bopælslandets satser i de tre første måneder, dog højest med dagpengeniveauet fra det tidligere beskæftigelsesland.</p>

<p>Afsnit I</p> <p>Sagligt anvendelsesområde</p>	<p>Kapitel 7</p> <p>Efterløn</p>
<p>Efterløn er ikke omfattet af den gældende forordning.</p>	<p>De indledende betragtninger slår fast, at bestemmelsen om efterløn sikrer ligebehandling og eksport af efterlønsydelser samt adgang til sundhedsydelser og evt. familieydelser. Det slås samtidig fast, at det ikke er hensigtsmæssigt at vedtage fælles regler for sammenlægning af forsikrings- og beskæftigelsesperioder for erhvervelse af ret til efterløn.</p>
<p>Kapitel 7</p> <p>Familieydelser</p> <p>Kapitlet indeholder regler for familieydelser til arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og arbejdsløse herunder ret til eksport og prioriteringsregler ved samtidig ret til ydelser fra mere end ét land.</p> <p>Praksis fra EF-domstolen har medført, at forordningens regler for familieydelser også bliver anvendt i forhold til forskudsvis udbetaling af børnebidrag.</p>	<p>Kapitel 8</p> <p>Familieydelser</p> <p>Forslaget indeholder fælles bestemmelser for familieydelser til alle børn, dvs. skelnen mellem børn af arbejdstagere, selvstændige, arbejdsløse på den ene side og efterladte børn og børn af pensionister på den anden er ophævet.</p> <p>Gældende prioriteringsregler er opretholdt og retspraksis indarbejdet.</p> <p>Som følge af udvidelse af personkredsen til at omfattet ikke-erhvervsaktive er der indført visse begrænsninger i retten til eksport af ydelser der er opnået ret til alene på grundlag af bopæl.</p> <p>I forslaget er bidragsforskud udtrykkelig undtaget fra forordningens anvendelsesområde.</p>

<p>Kapitel 8</p> <p>Ydelser til børn der forsørges af pensionister eller rentemodtagere samt til børn der har mistet begge forældre eller en af dem</p> <p>Kapitlet indeholder regler om børnetilskud, børnepension, børnetillæg til pension mv. til efterladte børn og til børn af pensionister, herunder regler for prioritering af ydelser, når der er ret fra flere lande</p>	<p>Udgået</p> <p>Efter forslaget skal der gælde fælles principper for alle kategorier af børn, jf. ovenfor. Regler om børnepension og børnetillæg til pension er flyttet til pensionskapitlet.</p>
<p>Afsnit IV, V, VI og VII</p> <p>Den Administrative Kommission opgaver (IV), Det Rådgivende udvalg (V), Forskellige bestemmelser (VI) og Overgangsbestemmelser (VII)</p>	<p>Afsnit IV, V og VI</p> <p>Den Administrative Kommissions opgaver (IV), Forskellige bestemmelser (V) og Overgangsbestemmelser (VI)</p>
<p>Der er tale om en række bestemmelser om Den Administrative Kommission, Det Rådgivende Udvalg, samt bestemmelser om samarbejdet mellem medlemslandenes myndigheder ved anvendelsen af forordningens regelsæt samt ikrafttrædelses – og overgangsbestemmelser.</p>	<p>Der er tale om en sammenskrivning og forenkling af bestemmelserne.</p> <p>Der er ikke tale om centrale ændringer i forhold til den gældende forordning.</p>

¹ EU – Kommissionen har fremsat et særskilt forslag til ændring af den gældende EF – forordning 1408/71 omfattende den under a) nævnte ensretning af behandlingsrettigheder , idet ensretningen vil lette indførelsen af det europæiske sygesikringsbevis. Forslaget er derfor fremmet, således at det kan vedtages og træde i kraft samtidig med indførelsen af det europæiske sygesikringsbevis den 1. juni 2004. Folketingets Europaudvalg gav tilslutning til forslaget forud for Rådsmødet den 20. oktober 2003, hvor der var politisk enighed om forslaget.